

Växjö Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 81
351 03 Växjö

För vidarebefordran till
Svea hovrätt
Mark- och miljööverdomstolen

Norrköping 2014-04-29

Överklagan av dom

meddelad i Växjö 2014-04-11 av Växjö tingsrätt Mark och miljödomstolen Mål nr P 1914-13

Undertecknad yrkar att Mark- och miljööverdomstolen ändrar Mark- och miljödomstolens dom att godkänna detaljplanen för Torget 5 i Norrköpings kommun och istället förklarar att detaljplanen strider mot miljöbalkens 7 kap. 13 § som anger att strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten, varför Norrköpings kommun inte har rätt att upphäva strandskyddet.

Grunder för överklagandet

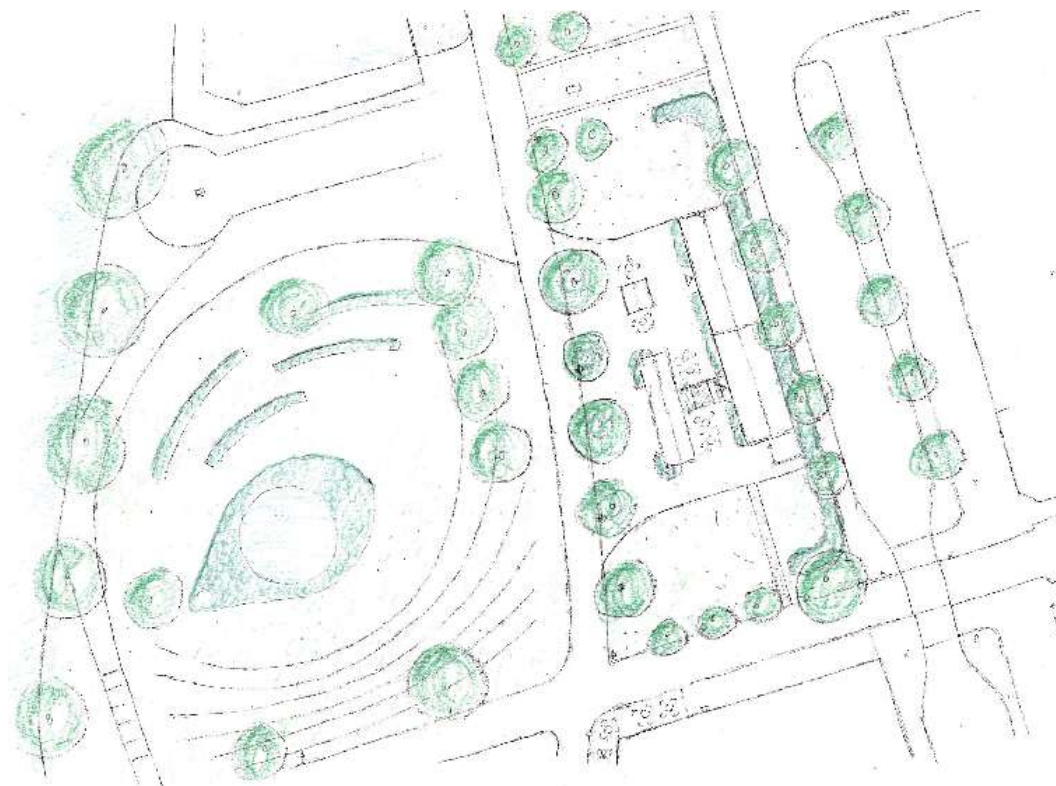
Naturskyddsföreningen Norrköping yrkar att beslutet ogiltigförklaras eftersom giltiga skäl inte föreligger till strandskyddsdispens.

Kommunen anför två särskilda skäl till att upphäva strandskyddet. Inget av anförda skäl anser vi vara giltiga. Stadsbyggnadskontoret anger:

Marken är ianspråktagen

Marken som Hyresbostäder vill bygga på är i västra delen park sedan 1922 och var innan dess en del av strömfåran. Övriga delen har varit detaljplanelagd som parkmark sedan 1977 (Akt 22 A: 2103) då gällande gräns för Torget 5 avsågs utgå. År 2005 bekräftades parkmarken och Fiskecenter med användningsbestämmelsen Park. Transformatorn tillfördes i detaljplan för kvarteret Gåsen mm (0581K-P05/14). Fastighetsplanens tomtindelning för Torget 5 upphörde att gälla enligt bestämmelse i planen. Parkering legaliserades med utformningsbestämmelse under byggtiden av kvarteret Gåsen under förutsättning att den avvecklades när parkeringsbehovet medgav det. Allmänna parkeringen i kvarteret Gåsen har bara en femtioprocentig beläggning på sina 42 platser. Det innebär att hela parkeringen i parken (20 platser) skulle ha avvecklats. Något bygglov för parkeringen, som krävs enligt PBL, söktes eller beviljades inte.

Denna del av parken planerades 2005, att när parkeringen avvecklats, användas för permanent byggnad för Fiskecenter och parkcafé längs G Rådstugugatan norr om transformatorbyggnaden. Norr och söder om Fiskecentrets och parkcaféets gårdsplan planerades gräsytor och planteringar tillsammans med befintliga träd för att öppna utsikten mot Strömkrökens värdefulla stadsrum sett från Nya Rådstugugatan och Flemminggatan.

Utformningskiss från Tekniska kontoret, som togs fram i samband med detaljplanen 2005.

Det särskilda skälet ”redan ianspråktagen” enligt Miljöbalken gäller om marken inte är allemansrättsligt tillgänglig. Idag är marken allemansrättsligt tillgänglig, och parkeringen är olaglig. Naturskyddsföreningen anser att det särskilda skälet ”redan ianspråktagen” inte gäller. Gällande planens markanvändningsbestämmelse parkområde och utformningsbestämmelse Fiskecenter hindrar däremot inte utan säkrar strandskyddets syfte.

Det är ett starkt allmänt intresse att Fiskecenters verksamhet behålls och utvecklas i Strömparken. Det unika laxfisket mitt i staden är en stor turistattraktion och viktig friluftsjaktivitet för Norrköpingborna och turister. Fisket betyder mycket för integrationen där människor med skilda bakgrunder kan mötas i det gemensamma intresset. En vandringsbäck för fisken har byggts genom stora delar av Strömparken för att stärka fisket. Fiskebäcken tar stor del av parkens knappa yta. Det finns ingen möjlighet att avstå yta till det föreslagna bostadshuset om behovet av parkfunktioner ska kunna tillgodoses som anges i Riktlinjer för utveckling av Norrköpings parker (sidan 27) som antogs av Tekniska nämnden 2007-11-15.

Ytterligare ett dispensskäl som anförs är att delar av platsen för det planerade nya bostadshuset tidigare har varit bebyggd med en låg byggnad för bageri. Men det var för 40 år sedan!

Bostadshus här behövs för tätortsutveckling

Det andra skälet som kommunen anförs är ”nödvändig tätortsutveckling”. Detta skäl gäller om kommunen inte kan bygga bostäder på andra platser. Naturskyddsföreningen i Norrköping kan inte

se att detta skäl gäller eftersom det finns många obebyggda tomter i närheten av Strömparken såsom Kv. Mjölaren med omnejd, vid Arbetets museum, vid backarna söder om Flygeln och ett antal rivningstomter som nu är parkering inom Gamla Staden och Västra Saltängen. Ytterligare ett alternativ är den synnerligen förfallna parkeringstomten - kvarteret, som begränsas av Styrmansgatan - Trädgårdsgatan - Ö. Promenaden – Hospitalsgatan. Det finns även många låga hus i innerstaden som skulle kunna bebyggas med högre hus.

Detaljplaneförslaget överensstämmer ej med Översiktsplanen

Enligt gällande översiktsplan för Norrköping, antagen 2002, är platsen för den tänkta bebyggelsen grönområde enligt karta 1 och grönsstrukturkartan.

Från karta 1 Översiktsplan för staden 2002. Strömparken är ej bebyggd i dess nordliga del.

Enligt ÖP 2002 ska Promenaderna, parkerna och övriga gröna miljöer bevaras, vårdas och utvecklas. Den tätortsutveckling som behövs i den täta innerstaden från 1800-talets industriepok är att skapa god livsmiljö genom att förbättra friytorna i allmänna gatu- och parkrum och på gårdarna. Det är inriktningen i gällande Översiktsplan för staden 2002. Förtätningen av staden ska ske utanför innerstaden (sidan 7).

”Grundförutsättningen för den goda staden är att det inom nära räckhåll från bostaden finns en blandning mellan arbete, service, kultur och rekreation. Ett ekologiskt motiverat mål är att staden är tillräckligt tät för att hushålla med mark och begränsa transportbehovet. Det måste balanseras mot att den blir tillräckligt gles för att ge de gröna miljöer som människan behöver för hälsa, välbefinnande, sociala möten, odlingsmöjligheter mm. Människans fundamentala behov av en grön utemiljö kräver tillgång till trädgård, park och natur inom rimligt avstånd från bostaden.” (sidan 68).

I riktlinjerna för utemiljön på kvartersmark står: ”Våra sociala behov att samverka i olika grad inom olika gruppstorlekar har visat sig ske i fyra revirnivåer; privat, halvprivat, halvoffentligt och offentligt. Vid gestaltning av grönska på kvartersmark är det viktigt att tydliggöra dessa olika nivåer.” (sidan 34). ”Kvartersmarken bör ges ett balanserat innehåll av grönska och hårdgjorda ytor.” (Sidan 19). Det föreslagna bostadshuset saknar helt utemiljö på tomtmarken trots tvingande bestämmelser i Plan- och bygglagen (kapitel 3 § 15, nu flyttat till 8:9) att det ska finnas tillräckligt stor och lämpligt utformad friyta för lek och utevistelse vid bostadshus. I samrådsredogörelsen skriver stadsbyggnadskontoret att barnen kan gå till offentliga lekplatser istället för att leka vid bostaden.

Nationella miljömålet God bebyggd miljö

Dessutom finns stöd för vårt yrkande att bevara Strömparken i det nationella miljömålet God bebyggd miljö. Där står ”Grön- och vattenområden i tätorter ska bevaras och utvecklas, för att bevara biologisk mångfald och kulturhistoriskt värdefulla parker och närhet till grönska för fysiskt och mentalt välbefinnande.” Enligt SCB:s statistik är det bara Stockholm, Malmö och Helsingborg som har mindre rekreationsyta per invånare än Norrköping.

Friyta enligt PBL och hemfridzon

Behovet av friyta för rekreation är en del av strandskyddets innehåll. Husförslaget saknar friyta för lek och utevistelse enligt PBL:s tvingade bestämmelser i 3:15 (nu 8:9). Konsekvenserna av att de som ska bo i det föreslagna huset inte kan uppfylla sitt behov av halvprivat och halvoffentlig friyta på kvartersmark (enligt ÖP 02:s riktlinjer) går ut över den offentliga parken. Även om de får erforderlig friyta på kvartersmark finns en hemfridszon framför fönster och bakonger som påverkar parkens användning då fasaden gränsar direkt mot parken.

Parken påverkas

Strömparkens del vid gradängerna är en mycket omtyckt samlingsplats bland Norrköpingsborna för rekreation och uteaktiviteter. Att bygga ett högt hus så nära gradängerna som planförslaget tillåter kommer att försämra parkens kvaliteter avsevärt. Parken kommer inte att upplevas som alla Norrköpingsbors park, som den gör idag. Det blir inte lika naturligt att slå sig ner på en filt i parken. Dessutom kan man befara att de boende kommer att klaga på störning från parkaktiviteterna.

Vy norrut från nordvästra hörnet av huset i Kv Gåsen. Det nya husets fasad med 6 våningar planeras att placeras utefter häcken. Huset kommer påtagligt att förändra Strömparkens funktioner.

Även det rika sjöfågellivet i Strömparken trängs undan om bostadshuset minskar ytan för parkaktiviteterna och går därmed mot strandskyddets biologiska aspekter.

I behovsbedömningen anges att planen inte kommer att påverka mark, vatten och andra resurser. Naturskyddsföreningen håller inte med om det. 15 träd och omfattande häckar på platsen för det planerade huset, som enligt befintlig plan ska vara park, kommer att tas bort. Förslaget innebär en omfattande påverkan. I sammanhanget kan också påpekas att ett flertal träd redan har tagits ner i Strömparken i samband med byggnationen av ny laxtrappa och ombyggnaden av Strömparken.

Miljökonsekvensbeskrivning behöver göras

Vi anser dessutom att en MKB ska göras med aspekter som:

- Berör strandskydd
- Skuggstudie
- Påverkan på fågellivet
- Påverkan på fiskeverksamhet och fisklivet i vattnet
- Påverkan på rekreativt värde av parken

Beträffande fågellivet kan vi nämna följande. Vid bryggan intill Refvens grund rastar flera övervintrande (uppemot 50-talet kan finnas ibland) skrattmåsar, fiskmåsar och gråtrutar. De vilar på bryggräcket och parningslåten, kontaktlåten kan höras, vilket av en del tolkas som oljud, men i nuläget verkar det som att måsfåglarna accepteras av närboende. Även sothöns, gräsänder, vigg, storskrake och knipa finner sin föda här i strömmen i huvudsak november-mars dock i mindre antal totalt ca 20-talet. Vintern 2010-11 bjöd dessutom på rariteter här vid strömkroken då en vittrut och en alfågel höll till där en tid. Matning av framförallt gräsänder i Strömparken är en populär aktivitet vintertid. Flera hundra änder vistas i parken uppströms spången. Det presenterade husbygget visar upp takterrasser och platta tak. Detta inbjuder till häckning för fiskmåsar och gråtrutar. Samtidigt innebär det att träck produceras. Kommer det att accepteras?

Mark- och miljödomstolens motiveringar

I Mark- och miljödomstolens dom står ”I förevarande mål är det fråga om att upphäva strandskyddet på ett relativt litet område i en storstadsmiljö”. Naturskyddsföreningen anser att denna slutsats är felaktig eftersom det är en mycket viktig del av stadens gröna rum, dessutom med fiskeverksamhet.

Mark- och miljödomstolen skriver också att det område som planeras att bebyggas används till stor del som parkering. Naturskyddsföreningen anser att det är felaktigt att en tillfällig användning till parkering ska motivera att ett högt bostadshus byggs på platsen. Om denna dom blir vägledande betyder det att en tillfällig användning av strandskyddad mark kommer att motivera nya stora byggen på marken senare.

Mark- och miljödomstolen skriver att det nya huset inte kommer att påverka parkens utformning och funktion. Naturskyddsföreningen menar att det är felaktiga slutsatser.

Omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas

1. Naturskyddsföreningen betvivlar riktigheten av de slut som mark- och miljödomstolen har kommit till eftersom giltiga skäl till strandskyddsdispens inte föreligger. Vi noterar också att Mark- och miljödomstolen inte har varit på plats, vilket tyder på att domstolen inte har skaffat sig en egen uppfattning i ärendet utan helt utgått från kommunens och länsstyrelsens bedömningar.
3. Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt eftersom nu gällande strandskyddslagstiftning är tämligen ny och det är mycket viktigt att strandskyddslagstiftningens giltighet i stadsmiljö klargörs av Mark- och

miljööverdomstolen. Detta ärende har en mycket stor principiell betydelse för många av landets kommuner.

Mark och miljödomstolens dom innebär också att tvingade bestämmelser i Plan och bygglagen om utemiljö vid bostäder inte behöver följas.

Med vänliga hälsningar

Stefan Arrelid

Naturskyddsföreningen Norrköping
Ordförande

stefan.arrelid@telia.com tel 072-728 20 75
Alreiksgatan 4 60235 Norrköping

Information om Naturskyddsföreningen finns på föreningens hemsida:
<http://norrkoping.naturskyddsforeningen.se/>